
**ESQUÈMA REGIONAL DE DESVOLOPAMENT
DE L'OCCITAN 2008 – 2013**

Conselh regional Miègjorn-Pirenèus

Expausat deus motius

Per la fin de 2005, la Region que comandè au Cabinet Agriate Conselhs un rapòrt suus « enjòcs de la cultura et de la lenga occitanas hens las relacions interregionaus e euro-regionaus ».

Aqueth rapòrt que pausa lo contèxte (geopolitic, institutionau) e qu'analisa los enjòcs (socials, educatius, scientifics) deu sosteng a las culturas regionaus avant de hèr l'estat deus lòcs deu sosteng (institutionau, militant) a la lenga e la cultura occitanas. Que bota suu candelèr l'importància deu desvolopament de las relacions interregionaus (mutualizacion deus mejans umans, financèrs) e euro-regionaus (profieitar lo vam catalan). Que conclusish dab lo constat d'ua mobilizacion sociala acompanyant iniciativas interregionaus e euro-regionaus de las « rendables d'un punt de vista culturau».

Lo 18 de març de 2007, la convencion sus la protegida e la promocion de las expressions culturaus de l'UNESCO que comencè de d'aplicar's. Ratificada uns mes audavant per França, que considèra la diversitat culturau de la quau « la diversitat lingüistica ei un element fundamentau », qu'ei « un patrimòni comun de l'umanitat» e que la soa defensa ei « un imperatiu etic, indesseparable deu respècte de la dignitat de la persona umana ».

L'occitan estant classificat uei en « dangèr seriós de desaparicion » per UNESCO, aquò que cau aperar ua politica voluntarista que'ns hè hrèita e de desvolopament de la part de las diferentas collectivitats territoriaus concernidas e de l'Estat.

La Region Mieijorn-Pirenèus qu'apièja desempuish bèra pausa las accions de las associacions e estructuras de promocion de la lenga e de la cultura occitanas. Que multipliquè mei que mei lo son budgèt per mei de 1,5 entà obrar per la transmission de l'occitan.

Que decidiscó uei de passar a ua tirada navèra, en tot hicar en òbra un esquèma regionau de desvolopament de l'occitan. L'interès n'ei pas deus mendres :

- L'espaci occitan au còr deu quau se tròba la Region Mieijorn-Pirenèus qu'ei un espaci d'escambis, doncas de riquessas. En efèit, las Regions de hòrtas personalitat culturaus qu'an engendrat dinamicas d'escambis umans, economics e culturaus a un punt on vason las figuras de proa de l'Union europenca. L'Euro-region Pirenèus-Mediterranèa a la quau participa la Region Mieijorn-Pirenèus qu'ei lo parat d'afirmar la personalitat occitana de Mieijorn-Pirenèus en d'enriqueir los escambis ja apitats.
- La mestresa de l'occitan qu'ei ua escadença vertadèra d'evolucion hens la societat euro-regionau au mitan de la quau e's tròba Mieijorn-Pirenèus.

La promocion de l'occitan que participa au plen aus principis de democracia e de diversitat culturaus lausats per Euròpa.

- Aquera promocion deu plurilingüisme que facilitarà los escambis entre las poblacions e que balharà vam a las cooperacions entre los país.

La realisacion d'aquel esquèma s'apièja suls principis següents :

- la politica de promocion de la lenga occitana a per tòca de desenvelopar un vertadièr bilinguisme francés – occitan que s'obrís sul plurilingüisme,
  - la politica lingüistica en favor de la lenga occitana repausa sus l'encoratjament e l'incitacion e non sus l'obligacion.
  - La lenga occitana aparten a l'ensemble de la poblacion francesa e doncas a l'ensemble dels estatjants de Miègjorn-Pirenèus. Lenga naturala de la Region Miègjorn-Pirenèus, es estada un factor dinamic d'integracion e de coèsion sociala e pòt contunhar de l'èsser ambe lo sosten de las collectivitats, de l'Estat e de l'Union europèa.
- Per la redaccion de l'esquèma, faguèt necite :
    - lo recrutament temporari d'un segond cargat de mission que prospectèt los operators e las autras collectivitats puèi se vodèt sonque a la redaccion de l'esquèma,
    - lo recampament (a mantunas represas) d'un comitat de ligason (organ consultatiu) jos la responsabilitat de Remesi Pech, Conselhèr regional delegat a l'occitan, ramosant los operators màgers (associatius e institucionals) especialistas dins lor sector
    - Una atencion mai especifica foguèt portada sus las òbras dels Conselhs regionals d'Aquitània e de Lengadòc-Rosselhon:
    - las òbras qu'avián ja menadas (enquèsta sociolingüistica o esquèma regional) serviguèron per l'elaboracion metodologica de l'esquèma ,
    - s'avarèron èsser d'interlocutors privilegiats per botar en plaça una politica partenariala interregionala per la lenga e la cultura occitanas
    - Cal far un sòrt particular a Catalonha. L'occitan i estant reconegut dempuèi lo mes d'agost de 2006 coma lenga co-oficiala, lo govèrn catalan es a elaborar un plan de desenvolopament de la lenga e de la cultura occitanas que deuriá prene la forma d'una lèi votada lèu pel Parlament.

Los objectius d'aquel esquèma son dobles :

- Veson de far créisser lo nombre de parlaires, la qualitat de l'expression escrita e orala e afortir las practicas culturalas d'expression occitana per permetre, fin finala, lo renovèlament natural de la lenga (30% de locutors d'una classa d'edat sus un territòri balhat segon l'UNESCO) e la transmission del patrimòni immaterial occitan en Miègjorn-Pirenèus.
- Veson d'afortir la coèsion sociala e la personalitat regionala a l'entorn de las valors de la cultura occitana que participan del vam, de la singularitat e de la dobèrtura de Miègjorn-Pirenèus.

L'ensemble de las orientacions que seguissan deu solide aver per objectiu de balhar a l'accion regionala en favor de la lenga e de la cultura occitanas una pus fòrta visibilitat, compres a un nivèl europèu. En mai, a per objectiu de lançar un vam vertadièr inter e euroregional.

Convendrà, avants de lançar tota accion nòva en Miègjorn-Pirenèus, de recercar se i aguèt d'accions similars per tal de las adaptar a la situacion regionala puslèu que de las tornar inventar. Atal, un inventari de las accions adaptablas poirà èsser menat.

Que convenguerà tanben que, entà cada accion de transmission o de difusion de la lenga sostenguda o aviada per la Region, ua soscadissa sia estada miada sus la qualitat de la lenga transmesa o difusada.

Que mei, la Region que recercarà dab atencion entà las granas accions interregionaus a favor de la lenga e de la cultura occitanas, la bona repartida de las responsabilitats entre Regions partenàrias. Un bon equilibri entre las Regions gavidairas serà recercat capvath deu o deus convencionament inter e euro-regionaus qui tractan deu desenvolopament de la lenga e de la cultura occitanas.

Aqueth esquèma regionau qu'ei lo mejan entà la Region Miejorn-Pirenèus de passar a ua tirada navèra de desenvolopament de l'occitan. Ne constituïsh pas ua lista exhaustiva de las accions de realitzar, mès qu'establís ua planificacion e ua priorizacion de las orientacions de la Region entà racionalizar e estructurar mei hens, l'encastre d'ua politica publica partenariau, lo desenvolopament de la lenga e de la cultura occitanas en Miejorn-Pirenèus e en Occitània.

L'esquema se desvolòpa en dos temps :

Primèra part :

Engatjament d'una politica publica partenariala pel desvolopament de la lenga e de la cultura occitanas.

Segonda part : orientacions de la politica lingüistica e culturala regionala

- I. Desvolopament de l'ensenhament (joves/adultes) e la formacion (professionala/artistica)
- II. Politica mediatica
- III. Socialisacion de la lenga e de la cultura
- IV. Afortiment de la cultura occitana, Creacion/difusion de las òbras en/sus l'occitan
- V. Recèrca lingüistica e culturala

ENSENHADOR

Purmèra part :

POLITICA PARTENARIAU

1. Mesa en plaça d'ua politica publica partenariau
2. Mesa en plaça d'un Conselh de Desvolopament
3. Convencionament interregionau
4. Intervencion capvath hialats nacionaus e internacionaus

Dusau part : Orientacions

I ENSEHAMENT E FORMACION

- 1.1. Convencionament Estat - Collectivitats
- 1.2. Cors per adultes
  - a Estructuracion deus cors per adultes au nivèu regionau
  - b Labelizacion deus professors e deus cors per adultes
  - c Certificacion deus formators en lenga occitana
  - d Mesa en plaça d'un encontre annau deus professors
  - e Certificacion deus aprenents
  - f Elaboracion de mestior pedagogic
    - 1º Siti Internet et mestiors numerics
    - 2º Cors radiofonic
    - 3º Òbras taus aprenents
- 1.3. Formacion professionau
  - a Auhèrta d'ua formation intensiva en occitan
  - b Daubertura d'ua licéncia professionau
  - c Formacion de jornalistas
  - d Ensenhament lingüistic especializat hens las formacions sanitàrias e sociaus de la region
  - e Formacion deu personau de la Region
- 1.4. Formacion artistica
  - a Estructuracion deus cors de canta, musica e danças tradicionaus
  - b Agradament deus professors
  - c Formacion artistica a las arts dramaticas occitanas

II POLITICA MEDIATICA

- 2.1 Desvolopament e estructuracion de las ràdios occitanofònas
- 2.2 Mesa en plaça d'un portau internet interregionau dedicat a la lenga e a la cultura occitanas.
- 2.3 Creacion e difusion de supòrts audiovisuaus
  - a Estudi de factibilitat d'ua television occitana inter/euro regionau
  - b Creacion d'un organisme de produccion audiovisuau en lenga occitana
  - c Creacion d'ua TV-Telaranha interregionau occitana
- 2.4 Desvolopament de la premsa escripta d'expression occitana
- 2.5 Desvolopament de l'occitan suu siti Internet de la Region

III SOCIALISACION DE LA LENGA

- 3.1 Campanha de comunicacion multi-format
- 3.2 Iniciativas institucionals de socialisacion de la lenga
  - a Sensibilisacion del personal de la Region
  - b Incitacion a l'utilisacion de la lenga occitana
  - c Incitacion a la mesa en plaça de sitis Internet bilingues.
  - d Desvolopament d'un servici public de proximitat
  - e Labèl per las empresas e organismes
- 3.3 Redreçament de la transmission naturala de l'occitan
  - a Talhièrs de transmission de l'occitan
  - b Supòrts de comunicacion sus la transmission de l'occitan
  - c Creacion de materials sur la transmission naturala
  - d Campanhas de promocion de la transmission naturala
- 3.4 Valorisacion de l'occitan pels adolescents
  - a Édicion de romans, BDs, revistas...
  - b Camps esportius
  - c Serias audiovisualas
- 3.5 Valorisacion economica de la lenga e de la cultura
  - a Difusion de las ofèrtas d'emplecs
  - b Difusion de las competéncias
- 3.6 Lésers e torisme
- 3.7 Senhaletica bilingüa

IV RENFORTIMENT DE LA CULTURA

- 4.1 Creacion e difusion d'òbras literàrias
  - a Lecturas publicas
  - b Éveniment del libre e de las lengas de l'Euroregion
- 4.2 Espectacles vius (creacion e difusion)
  - a Plataforma interregionala de creacion, formacion e difusion artistica
  - b Sosten a la Creacion, a la difusion e a l'acompanhament dels artistas
  - c Organizacion de visionatges
- 4.3 Creacion d'una òbra critica
- 4.3 Organizacion d'eveniments (coma festenals)

V RECÈRCA LINGÜÍSTICA E CULTURALA

- 5.1 Recèrcas e aisinats per la lenga
  - a Normalisacion de las grandas formas d'occitan
  - b Traductors automatics
- 5.2 Collectatge e recèrca sul patrimòni immaterial
- 5.3 Valorisacion de la toponimia
- 5.4 Enquèsta sociolingüística

Purmèra part : Politica publica partenariou

**AHORTIDA DE LAS COOPERACIONS INSTITUTIONAUS ENTÀ UA TIRADA NAVÈRA
DE DESVOLOPAMENT DE L'OCCITAN EN MIEIJORN-PIRENÈUS E EN OCCITÀNIA.**

1. Convit a una politica publica partenariala pel desvolopament de la lenga e de la cultura occitanas en Miègjorn-Pirenèus.

Se tracta d'engatjar en Miègjorn-Pirenèus una politica publica e partenariala engendrada per la Region e per la quala es desirada la participacion de l'Estat (Prefectura, Educacion Nacionala, DRAC), dels uèit Conselhs generals de Miègjorn-Pirenèus, de las estructuras intercommunalas (comunautats de comunas e d'aglomeracion, país, pargues naturals regionals e comunas motivadas pel sosten e lo desvolopament de la lenga e de la cultura occitanas en prenent eventualament la competéncia correspondentia necita). Per tal d'assegurar la competéncia de la politica regionala ambe l'ensemble del territòri occitan, seràn convidats per avís los uèit conselhèrs Regionals d'Occitània (Auvèrnha, Lengadòc Rosselhon, Lemosin, Peitiu-Charenta, Provença Alps Còsta d'Azur Ròse Alps), lo Conselh General d'Aran, la Generalitat de Catalonha (que a pres darrièrament la competéncia sus l'occitan), la Region Pèmont.

Los objectius e las missions son :

- determinar conjuntament las basas de la politica lingüistica e culturala publica e partenariala e las traduire en orientacions e objectius dins l'encastre d'un Esquèma territorial d'agençament lingüistic e cultural en Miègjorn-Pirenèus,
- determinar de programas d'operacions e d'accions al sen de contractes territorials d'accions lingüisticas e culturalas,
- mobilisar e mutualisar los mejans financers necites,
- establir un partenariat de contunh ambe un Conselh de desvolopament de la lenga e de la cultura occitanas destinat a sostèner la politica publica partenariala ambe una foncion de concertacion, d'emission d'avís e de proposicions e l'objectiu de desvolopament en son sen d'una capacitat d'expertitge,
- estudiar e decidir las modalitats de sa participacion a las intervencions publicas en favor de la lenga occitana que se desvoloparan dins un encastre inter o euro-regional.

Aquela politica publica e partenariala se formalisarà en doas etapas :

- Establiment d'un **Esquèma territorial de desvolopament de l'occitan en Miègjorn-Pirenèus**, fixant un encastre conjunt d'**orientacions** e d'**objectius** (estructurats en axes e en mesuras) per un periòde de dètz ans.
- Puèi un **Contracte Territorial de desvolopament de l'occitan en Miègjorn-Pirenèus** per un periòde de cinc ans.
  - Aqueste se declinarà notadament :
    - Dins las convencions ambe los Païses, Pargues Naturals Regionals e Comunautats d'aglomeracion dins l'encastre de la politica territoriala menada per la Region.
    - Dins las convencions passadas ambe cada Departament dins l'encastre de la politica novèla patrimoniala (al títol del patrimòni immaterial).
    - Dins un apondon al contracte de projècte Estat – Region (fòra ensenhament)

Aquestes repausaràn sus un engatjament comun per la mesa en òbra d'un programa d'operacions e d'accions concrètas (cada operacion se marcant dins un axe e una mesura de l'Esquèma territorial e se despartissent en accions que dispausan, per caduna d'entre elas, d'un mèstre d'obratge, d'un mòde operatòri, d'un calendèr de realizacion, d'un plan de finançament e de critèris d'evaluacion).

2. Creacion d'un Conselh de Desvolopament de la lenga e de la cultura occitanas en Mieijorn-Pirenèus.

Lo Comitat de ligason entà la lenga e la cultura occitanas qu'estó apitat en 2004 com instància consultativa sus la politica regionau de desvolopament de l'occitan.

Qu'amassa las purmèras annadas operators màgers de la lenga e de la cultura occitanas. Collocat mei tard devath la responsabilitat deu Conselhèr delegat a l'occitan e en ligason dab la Direccion de la Cultura e de l'Audiovisuau, qu'estó alargat en 2007 aus servicis tecnicos deus Departaments e aus servicis regionaus de l'Estat (DRAC, Rectorat) entà arrespòner aus navèths besonhs regionaus en matèria d'occitan :

- lo convencionament Estat – Region sus l'ensenhament de l'occitan
- l'elaboracion deu present Esquèma regionau de desvolopament de l'occitan.

Entà engatjar ua tirada navèra de desvolopament de l'occitan seguida d'ua ahortida de la politica partenariou miada per la Region, lo comitat de ligason « lenga e cultura occitanas » que's constituirà en Conselh de desvolopament de la lenga e de la cultura occitanas en Mieijorn-Pirenèus (« L'Amassada »).

Aquera estructura informau qu'averà la foncion de concertacion, d'emission d'avís e de perpausicions. Que desvoloparà tanben en si medish ua capacitat d'avalorada.

Devath la responsabilitat deu President de la Region Mieijorn-Pirenèus (o deu son representant), aqueth Conselh amassarà los elegits de las institucions associadas de la politica publica partenariou, los servicis tecnicos de las Institucions, representants deus actors de l'ensenhament, representants deus actors de l'accion lingüistica e culturau (associatius e publics), personalitats–ressorças.

Que's destacarà en uas comissions :

- Comission Ensenhament e formacion
- Comission Mèdias
- Comission Socializacion de la lenga
- Comission Cultura
- Comission recerca lingüistica e culturau.

NB. Lo Comitat Conselh « lenga e cultura occitanas » que guarda, tostemps devath la responsabilitat deu Director de la Cultura e de l'Audiovisuau, lo son ròtle costumèr d'emission d'avís au moment de l'instruccion deus dossièrs de subvencion

Que poderà totun estar sollicitat d'un biaish pontuau sus la politica regionau au sens estricte.

3. Elaboracion d'un convencionament inter e euroregional sus las grandas òbras interregionals de l'occitan.

Se tracta d'engatjar una politica publica e partenariala sus las grands òbras interregionals a la quala son convidats de participar los sèt autres Conselhs regionals d'Occitània (Aquitània, Auvèrnha, Lengadòc-Rosselhon, Lemosin, Peitau-Charantas, Provença-Alps-Còsta d'Azur, Ròse-Alps), lo Conselh General d'Aran, la Generalitat de Catalonha e la Region Pèmont.

Aquel partenariat prendrà la forma d'un convencionament pluriannadièr interregional que precisarà los objectius a aténher, completats d'apondons financièrs annadièrs precisant los apòrts de cada Region.

Un comitat de seguit d'aquela convencion serà constituït d'elegits en carga de la lenga e de la cultura occitanas, acompanyats de servicis tecnicos correspondents.

4. intervencion capvath hialats nacionaus e internacionaus.

La Region Mieijorn-Pirenèus qu'interveng mei largament hens los hialats de Regions, au nivèu francés (Associacion de las Regions de França) o europenc, entà melhorar las condicions de sauv e promocion de la diversitat lingüistica e culturau (accions hens l'encastre juridic e reglamentari francés e europenc), recercar e desvolopar partenariats entà projèctes pertocant uas lengas e culturas, melhorar la soa coneishença deus enjòcs internacionaus de la diversitat culturau e de las accions miadas endacòm mei, hens autas regions.

Segonda part : Orientacions

I. ENSEHAMENT (JOVES/ADULTES) E FORMACION (PROFESSIONALA/ARTISTICA)

1.1. Desvolopament de l'auhèrta d'ensenhament hens las escòlas, collègis e licèus de la region e deu son acompanhament.

Que's tracta aquí d'apitar un partenariat dab l'Estat au quau son convidats las autas collectivitats territoriaus de Mieijorn-Pirenèus, en tot formalizar's hens un convencionament per lo periòde 2008-2013. La mira qu'ei de crear ua tirada navèra de desvolopament de l'ensenhament de/ e en/ occitan e definir la soas mesuras d'acompanhament, hens l'encastre de las disposicions de l'article L 312-10 deu còdi de l'educacion, gessidas de la lei d'orientacion e de programa entà l'avénguer de l'Escòla deu 23 d'abriu de 2005, qui pervei que : « un ensenhament de lengas e de culturas regionaus que pòt estar dispensat tot lo long de l'escolaritat segon las modalitats definidas per biaish de convencion entre l'Estat e las collectivitats territoriaus on aqueras lengas be son en usatge. »

Deu punt de vista reglamentari, las collectivitats territoriaus que son en efèit dotadas per aquera lei de la possibilitat de co-definir las modalitats de l'ensenhament de la lenga regionau en usatge suu territòri pròpri lavetz que dinc a adara la definicion d'aqueras qu'èra deu ressòrt exclusiu de l'Estat.

Aqueth convencionament, qui ei mencionat au Contracte de Projècte Estat-Region entà la programacion 2007-2013, que constituís un deus pielars deu dispositiu regionau de transmission de la lenga e de la cultura occitanas.

La mira finau d'aquera convencion qu'ei de desvolopar d'un biaish significatiu e coerent l'auhèrta d'ensenhament de la lenga occitana e en lenga occitana, coordinar las accions d'informacion entà las familhas, d'edicion e d'animacion pedagogicas en occitan hens l'acadèmia e de valorizacion deus ensenhaments de l'occitan.e en occitan.

Los objectius operacionaus que son determinats tà las tres annadas qui venguen e que seràn estimats tornar en foncion de las resultas e de las possibilitats au moment deu bilanç de posada de 2010 :

- Aumentacion deu nombre de navèths sitis bilingües publics daubèrts cada annada,
- Aumentacion deu nombre de navèths sitis bilingües associatius daubèrts cada annada,
- Organizacion d'un ensenhament extensiu d'iniciacion o de sensibilizacion hens un nombre consequent d'escòlas navèra cada annada, qui aja com mira a tèrmi brac ua generalizacion a totas las escòlas de la region,
- Alargada de l'auhèrta d'un ensenhament d'occitan cada annada a collègis e licèus navèths.

Aqueth convencionament que definísh tanben los maines de competéncia partatjats, l'intervencion regionau e los maines de competéncia de l'Estat.

1.2. Estructurar de corses per adultes al nivèl regional (enclús corses a distància) dins l'encastre d'una labellisacion dels corses e dels professors. Elaboracion de material pedagogic per l'ensenhament dels adultes.

a) Estructuracion dels corses per adultes al nivèl regional

Diagnostic :

Menats dempuèi bèl temps a per de militants benevòles, los corses per adultes respondon a una demanda essenciala d'una part de la poblacion desirant s'apropriar (se tornar apropiari) de competéncias activas en lenga occitana.

Assistissèm dempuèi qualques annadas a una professionalisacion dels corses. L'enquèsta feita suls corses d'occitan per adultes menada per un collectiu de diferents organismes e pareguda en febrèr de 2007 fa estat de 24 professors ensenhant en Miègjorn-Pirenèus. Sus aqueles 24 professors sonque 3 son salariats a temps plen (un en Garona Nauta, una en Arièja e un dins Òlt).

L'ensenhament per adultes s'acompanha d'un trabalh d'estructuracion (en cors) dels organismes màgers de corses.

L'activitat estant en partida complida per de benevòles, conven d'acompanhar aquestes dins lors ensenhaments notadament mercés a la professionalisacion de l'ensenhament per adultes.

Convendrà tanben d'afortir los corses a distància, qu'an mostrats un interès significatiu de la part de personas que pòdon pas beneficiar de corses classicas per adultes.

En mai, de corses seràn mesas en plaça sus l'esquèma regional de formacion a distància Piramida tre genièr de 2008.

Objectius :

- Augmentar lo nombre de corses per adultes donats dins la region,
- Desenvolopar la professionalisacion dels corses e encadrar las practicas benevòlas,
- Ajudar al bon malhatge territorial,
- Butar a la labellisacion per tal de melhorar las practicas pedagogicas.

Mesura :

L'accion regionala aurà per tòca d'afortir las ajudas als corses per adultes. Aquò enclutz los corses a distància.

Aquel renfortiment obrarà segon los critèris següents :

- Lo bon despartiment demografic e geografic dels corses,
- la professionalisacion e la certificacion dels professors,
- la labellisacion dels corses (label interregional).

b) Labellizacion deus professors e deus cors per adultes

Diagnostic :

Uns organismes de cors per adultes que s'associèn entà tribalhar amassa a l'apitada d'un labèl interregionau de qualitat entaus cors d'occitan per adultes. Aqueth que deu garantir aus aprenents « ua qualitat egau d'ensenhament de l'occitan », au nivèu de la qualitat deus cors (garantir que l'occitan ei lenga ensenhada e ensenhanta ; garantir l'utilizacion de l'Encastre Europenc de Referéncia tà las Lengas) com au nivèu de la competéncia deus formators o de las condicions d'arcuelh.

Un acòrd de cooperacion entre los associats qui pòrtan lo projècte qu'estó votat en 2006. Que fixa los principis deu futur labèl. Aqueth que deuré adara entrar hens ua fasa experimentau entà méter a la pròva de la practica l'estructuracion d'un quasèrn de las cargas. Hens l'encastre deu projècte, ua enquèsta en duas parts qu'ei miada entà conéisher mélher los cors. Las conclusions de la purmèra fasa de l'enquèsta, qui's concentrè suu public deus cors e suus ensenhants-formators, qu'estón presentadas en heurèr de 2007 a Ortès. La dusau fasa de l'enquèsta, de cap tà las estructuras de formacion, qu'ei miada adara.

Tòcas :

- Testimoniar de la qualitat deus cors dispensats,
- Aumentar la coeréncia deus cors per adultes,
- Establir un encastre interregionau comun de referéncia taus cors per adultes.

Mesura :

La Region prenerà part, per la soa accion, a la mesa en plaça d'un labèl interregionau deus cors d'occitan hens lo son territòri e en Occitània.

c) certificacion deus formators en lenga e cultura occitanas

Diagnostic :

Los professors d'occitan per adultes, ne dispausan pas de certificacion avalorant las lors competéncias lingüísticas e pedagogicas. Ua certificacion que'us permeteré d'estar valorizats e reconeishuts hens la lor practica e testimoniaré de mei de la qualitat deus cors, confòrmament a l'estructuracion deu labèl interregionau deus cors per adultes.

Tòcas :

- Avalorar e valorizar la competéncia pedagogica e lingüistica deus professors
- Contribuir a la qualitat deus cors.

Mesura :

La Region qu'estudiarà la possibilitat, en ligason dab l'Estat e las Institucions concernidas, de definir e de hicar en plaça ua certificacion deus professors d'occitan (benevòles e professionaus), en relacion dab lo labèl interregionau.

L'equivaléncia entre la certificacion e ua o uas unitats de valor hens lo cursus universitari (de definir mei tard dab las Universitats interessadas) que serà recercada.
Aquela certificacion deuriá tanplan sancconar d'un biais objectiu las competéncias pedagogicas e lingüisticas dels professors.

d) Mesa en plaça d'un rencontre annadièr dels professors d'occitan per adultes.

Diagnostic :

La practica dels corses d'occitan per adultes, que siá a títol benevòle o professional, dispausa pas de moments d'escambis entre los professors d'occitan de Miègjorn-Pirenèus. Pr'aquò, aquò's un enjòc màger de permetre un escambi entre las diferentas practicas que permetriá de complir las necessitats pedagogicas d'importància primièra dins la perspectiva d'un seguit e d'un melhorament constant de la qualitat dels corses dispensats.

Objectius :

- Permetre d'augmentar las qualitats pedagogicas de cada professor, per l'escambi de las experiéncias de cadun,
- Afortir la coèrència dels corses per adultes e de las practicas pedagogicas,
- Melhorar la coneissença de las practicas pedagogicas especificas cap als adultes.

Mesura :

Per son accion, la Region favorizarà l'organizacion d'un recampament annadièr dels professors per adultes en Miègjorn-Pirenèus. Aquel recampament s'adreçarà a l'ensemble dels professors per adultes, que sián professionals o benevòles, mai que mai dins l'encastre de la mesa en plaça del label interregional dels corses per adultes.

e) Certificacion dels aprenents

Diagnostic :

Una convencion foguèt passada en 2006 entre un operator dels corses per adultes e l'Universitat de Tolosa lo Miralh per tal d'establir una equivaléncia entre la certificacion dels aprenents (a l'eissida dels corses per adultes faits per l'estructura associativa) e una Unitat de valor de la licéncia d'occitan.

Una generalisacion d'aquel partenariat a grand nombre de corses respondent a un quasèrn de las cargas precis establits pels partenaris del projècte de label interregional dels corses per adultes e l'Universitat permetriá non solament d'augmentar d'un biais consequent lo nombre de personas potencialment interessadas per un cursus universitari, mas permetriá tanben una valorisacion institucionala dels corses d'occitan per adultes tot en botar en plaça de palancas ambe la formacion universitària.

Objectius :

- Sanccionar e valorisar las competéncias aquesidas pels aprenents, tan coma sul mercat del trabalh.
- Establir de palancas entre los corses associatius e la formacion universitària.
- Valorisar los corses d'occitan per adultes.
- Permetre un complement de formacion als estudiants engatjats dins la filiera universitària.

Mesura :

La Region qu'estudiarà las possibilitats, en ligason dab las collectivitats interessadas e l'Estat, de definir e hicar en plaça ua certificacion deus aprenents qui balharà, s'aquò ei possible, ua equivaléncia dab uas unitats de valor deu cursus universitari. Aquera accion que's poderé har en ligason da l'Universitat Tolosa lo Miralh. Entà garantir l'independéncia de l'organisme avalorant, calerà qu'aqueste n'estosse pas eth medish operator de cors per adultes.

f) Elaboracion de mestior pedagogic

Diagnostic :

L'enquèsta suus cors d'occitan per adultes que muishè los besonhs exprimits peus professors son per grana par d'òrdi pedagogic. La manca de mestior pedagogic que hè puisheu a hèra professors hens la lor practica de transmission. D'un aute costat, que's tracta de perméter au gran nombre de personas qui ne pòt pas beneficiar de cors (puisheu organizacionau, abséncia de cors au ras ...) de poder totun aprénguer l'occitan de luenh estant. Aquò qu'arrepresenta ua mesura navèra de las hòrtas d'aqueth esquèma regionau.

Tòcas :

- Crear las eisinas pedagogicas especificas tà l'estudi de l'occitan peus adultes
- Crear utís navèths competitius d'estudi de l'occitan de luenh estant entaus har vàder accessibles au mei gran nombre.

Mesura :

La Region que participarà a l'elaboracion de mestior pedagogic especific taus adultes entà acompanhar mièlher lo lor estudi e la lor progression.

Aqueth mestior que poderé prénguer subertot la fòrma :

1 °) d'un siti Internet de cap taus aprenents e professors (dab ligams suu Portau Internet interregionau sus l'occitan) qui comprengré :

- un metòde d'estudi entà aprénguer l'occitan en linha,
- un ligam sus un diccionari informatizat,
- leçons de telecargar en complement deus cors per adultes (tèxtes, sons en mp3 e vidèos, exercicis e correccions escrit/orau),
- Un fòrum de charra.

Aqueth siti que deu servir mond qui vòlen aprénguer l'occitan e qui ne pòden pas beneficiar d'un cors au ras, mès tanben a las personas qui seguishen cors e qui an enveja de trobar un complement de formacion, com tanben aus professors qui vòlen escambiar sus las soas practicas pedagogicas.

Aqueth siti que poderé estar integrat au siti Internet de la Region s'aqueth projècte ei portat en Miehorn-Pirenèus. S'autas Regions desiran tanben associar's au projècte, un siti autonòme que poderà estar discutit.

2º) De corses radiofonics o audiovisuals setmaniers.

3º) D'obratges a destinacion dels aprenents (libres de corses, metòdes, CD, DVD...).

1.3 Expandir l'auhèrta de formacion professionau en Occitan

a) Auhèrta d'ua formacion intensiva en occitan hens l'encastre de la formacion professionau

Diagnostic :

La professionalizacion de l'accion culturau occitana que creè besonhs en personau bilingüe qui son a l'òra d'ara mei importants que non pas las demandas d'emplecs de personas competentas en lenga e cultura occitanas.

Aquera manca de demandaires d'emplec bilingües suu marcat deu tribalh que s'exprimish hèra clarament hens l'encastre deu concors regionau bilingüe deus professors d'escòla, qui, de 10 pòstes dauberts l'an passat en Mieijorn-Pirenèus en 2007, ne'n podó pas aprovedir sonque 7, de manca de candidats.

Aquò qu'ei tanben la constatacion qui hèn diferents operators de la lenga e de la cultura occitanas qui an dificultats entà recrutar mond competents en mestior de lenga e/o cultura occitanas e qui corresponen au perhiu deu pòste d'aprovedir.

Los projèctes de formacion intensiva longa qui estón miats desempuish un detzenat d'annadas, especiaument en Bretanha [dab los tres organismes de formacion : *Roudour* (www.roudour.com), *Skol an Emsav* (www.skolanemsav.com), *Stumdi* (www.stumdi.com)] que muishèn resultas hèra satisfasentas non pas sonque per çò qui pertòca l'aprovedida deu marcat deu tribalh de mond competents en lenga e cultura bretonas, e aquò hens maines numerós, mès tanben en çò qui pertòca la reorientacion professionau de las personas formadas (entre 70 e 80 % de las personas qui seguiscon un estagi intensiu de sheis mes en breton que trobarén, segon eths, un emplec hens los sheis mes següents).

Segon l'organisme de formacion professionau *Skol An Emsav*, 6 mes de formacion intensiva que valon tan com 14 ans de cors deu ser setmanèrs.

Tòcas :

- Perméter de produsir lèu mond competents en occitan e disponibles suu marcat deu tribalh,
- Perméter ua formacion lingüística de punta a las personas destinadas de cap tà cèrtas categorias de mestièrs qui necessitan ua mestresa de la lenga de las bonas,
- Auherir a començants en lenga la possibilitat d'aquezir un nivèu corrècte en occitan au cap de sheis mes de formacion.

Mesura :

La Region que pensarà de hicar en plaça en cinc ans ua formacion professionau intensiva.

La formacion, qui dura sheis mes, serà notadament destinada aus

- Desemplegats
- Estudiants
- Salariaus qui beneficián d'un comjat de formacion

Ua certificacion que poderà estar remesa au cap de la formacion (cf. 1.2 c). Un ofici de seguit, au perhons de l'organisme de formacion, que serà encargat de l'orientacion e de l'acompanhament deu mond formats.

La Region poirà tanben sosténer de formacions cortetas d'una setmana (35 oras) que s'adreçaràn subretot a las personas que pòdon pas participar a de formacions longas.

b) Dobertura d'una licéncia professionala dedicada a l'accion culturala occitana

Diagnostic :

Lo projècte de creacion d'una licéncia professionala dedicada a l'accion culturala en lenga e cultura occitanas foguèt retenguda dins l'encastre de la crida a projècte euro-regional en 2006. Son elaboracion es a se far.

Objectiu :

- Formar de cadres de l'accion culturala als enjòcs territorials e als enjòcs del multilingüisme.

Mesura :

La Region favorisarà per son accion, la dobertura e lo foncionament d'una licéncia professionala a destinacion dels futurs agents culturals especialisats en lenga e cultura occitanas.

La Region poirà en mai recebre d'estagiaris eissits d'aquel cursus dins diferents sectors tocant al desenvolopament del territòri, la coèision sociala e l'accion culturala a través de l'occitan.

c) Formacion lingüistica e professionalas de jornalistas d'expression occitana

Diagnostic :

A l'escasença d'aqueles acamps diversés, lo comitat de ligason e lo comitat conselh « lenga e cultura occitanas » faguèron vivament remarcar que los mèdias an un ròtle crucial sus l'imatge d'una lenga e d'una cultura : efectivament tota lenga que dispausa pas de mèdias performants e professionals es destinada a la desaparicion dins una societat modèrna.

De fait, los organismes mediatics d'expression occitana existisson e exprimisson lo besonh insistent de recrutar personas formadas e qualificadas. Praquò, existís pas a l'ora d'ara de formacion especifica al jornalisme en occitan, de tal biais que los organismes fòrman eles-meteisses los jornalistas sens n'aver realament los mejans (d'un punt de vista tecnic, lingüistic o cultural). Aquò representa un fren a la qualitat dels programas e dels articles produïts.

Objectius :

- Augmentar la qualitat lingüistica e tecnica dels programas e articles produïts,
- Suscitar e acompanhar las vocacions.

Mesura :

En mei de la formacion iniciada qui poderà prénguer la fòrma definida hens la mesura 1.3.a), la Region qu'estudiarà la possibilitat de hicar en plaça o sosténguer ua formacion seguida de jornalistas.

d) Ensenhament lingüistic especializat hens las formacions sanitàrias e sociaus de la region

Diagnostic :

La lei deu 13 d'agost de 2004 pertocant las libertats e resposabilitats locaus qu'espandiscó la competéncia regionau au cicle de formacion professionau iniciau a las formacions sanitàrias e sociaus.

Uas tracas de professions sanitàrias e sociaus que son particularament en contacte dab personas occitanofònas au demiei de las quaus los ainats qui, a còps, ne s'exprimishen pas sonque en occitan. En demei d'aquò, lo desenvolopament desirat de ninoèras immersivass que poderà necessitar la formacion d'ajudas mairaus e d'assitentass sociaus en occitan.

Tòcas :

- Aumentar lo nombre de personas competentas en lenga e cultura occitanas hens los mestièrs sanitàris e sociaus entà :
- Contribuir a la daubertura de ninoèras en lenga occitana
- Contribuir d'assegurar un servici en lenga occitana entau monde qui an aquera lenga com lenga mairau (lenga afectiva)

Mesura :

La question de la formacion a la lenga e a la cultura occitanas hens l'encastre de las formacions sanitàrias e sociaus que serà examinada au moment de la redaccion deu futur esquèma regionau de las formacions sanitàrias e sociaus (2012). Ua atencion particulara que serà portada sus la formacions destraucant sus mestièrs exposats a l'usatge de l'occitan : ajudas mairaus, puericultriz, ajudas de suenhs, ajudas a casa ...

Entertant, la formacion iniciau que poderà estar assegurada per la formacion intensiva visada a l'accion 1.3 a).

e) Formacion lingüistica e culturau deu personau deu Conselh Regionau Mieijorn-Pirenèus.

Diagnostic :

L'occitan qu'estó integrat au plan de formacion adoptat en 2007.

Tòcas :

- Perméter a cada agent de la Region d'aprènguer la lenga occitana.
- Ahortir l'interés deus agents tà la lenga e la cultura occitanas

Mesura :

Una formacion a la lenga e a la cultura occitanas serà prepausada a partir de setembre de 2008 als personals de la Region Miègjorn-Pirenèus e als sos satellites. Se tractarà de corses d'occitan setmaniers d'una ora e mièja cadun sus tres nivèlses : debutants, mejans e confirmats.

La Region estudiarà la possibilitat de realizar aquela formacion en ligam ambe lo CNFPT.

1.4 Expandir l'auhèrta de la formacion artistica en Occitan

a) Desvolopament de l'auhèrta de cors de cants, musica e danças occitanas hens las escòlas de musica.

Diagnostic :

La practica de la musica e de la dança occitanas qu'ei sos-representada hens la region a causa deu flaquèr de l'auhèrta d'ensenhament de la part de las escòlas de musica.

Locaument, aqui on ua auhèrta consequenta e de qualitat ei organizada, los cors que conéishen un succès important. Ua generalizacion de l'auhèrta deus cors que poderà estar organizada progressivament entà tocar l'ensemble deu territòri regionau. Aquò que pòt passar per ua diminucion de las còstas deus cors entaus hèr vaser mei atractius entà las escòlas de musica.

Tòca :

- Aumentar l'auhèrta deus cors de danças e de musica tradicionau en Mieijorn-Pirenèus
- Aumentar la sèrva de musicians e dançaires tradicionaus entà perméter mei tard un creish quantitatiu e qualitatiu de la creacion.

Mesura :

La Region que participarà au desvolopament de l'auhèrta de cors e musicas e danças tradicionaus hens las escòlas de musica o de dança de Mieijorn-Pirenèus, notablament hens l'encastre de las soas competéncias e deus sons dispositius.

b) Avalorada deus professors de cants, musicas o danças tradicionaus.

Diagnostic :

Entà contribuir a l'accion precedenta, que calerà purmèr establir ua avalorada deus professor de cants, musica o danças occitanas.

Tòca :

- Trobar los professors de musica o dança competents e voluntaris entà contribuir a l'accion precedenta.

Mesura :

La Region qu'estudiarà las possibilitats, en ligason dab l'Estat e las collectivitats concernidas, de hicar en plaça ua avalorada deus professors de musica, dança e cant tradicionau occitans. Aquera avalorada qu'aurà per tòca d'assegurar a l'encòp l'augmentacion de l'auhèrta e la qualitat de las intervencions hens las escòlas de musica de la region. Aquera avalorada que comprenere tanben ua part lingüistica en occitan (nivèu A1 de l'Encastre Europenc Comun de Referéncia tà las Lengas, Ihevat professors de cant : nivèu B1).

Los professors e intervienents aprovats que poderan contribuir a las campanhas d'informacion-sensibilizacion dens los establiments escolars de la region (cf 1.1 : Desvolopament de l'auhèrta d'ensenhament hens las escòlas, collègis e licèus de la region e deu son accompagnement.).

Tocant la formacion, d'estagis de musicas, cants e danças poirà èsser organisats mai d'un còp dins l'annada ambe professors titularis del Diplòma d'Estat o del Certificat d'Aptitud per tal de permetre per exemple de preparar las espròvas d'agrat.

c) Formacion artistica professionala iniciala en arts dramaticas occitanas

Diagnostic :

Cap de formacion artistica professionala iniciala al teatre occitan existís pas pel moment. D'unas companhiás professionalas devon assumir per ela-meteissa la formacion dels artistas d'expression occitana.

Objectius :

- Augmentar l'atractivitat de la profession, suscitar de vocacions
- Augmentar las competéncias lingüisticas e artisticas dels comedians d'expression occitana
- Afortir e ajudar la professionalisacion de la disciplina.

Mesura :

1º) L'accion regionala gaitarà de favorzar la creacion d'una formacion artistica al teatre d'expression occitana :

- formacion del 2nd cicle especificament occitana (a destinacion dels liceans. Aquel projècte poirà benlèu èsser menat (de part) dins l'encastre dels Projèctes d'avenidor).
- formacion professionala artistica iniciala

2º) La Region Mièigjorn-Pirenèus, en collaboracion ambe las autras Regions d'Occitània, estudiarà la possibilitat de pausar una demanda de certificacion d'aquela estructura en conservatòri regional capable de desliurar los diplòmas nacionals existents ambe la mencion Occitània.

Per aqueles dos punts, la qualitat lingüistica es un element fonamental de la formacion e de la certificacion.

II. POLITICA MEDIATICA

2.1 Desvolopament e estructuracion de las ràdios e mèdias d'expression occitana

Diagnostic :

En Miègjorn-Pirenèus, fòrça ràdios son interessadas per una estructuracion e una augmentacion de la difusion de programas en occitan.

Mas mancan a l'ora d'ara de mejans de foncionament per tal d'establir de programas mai nombroses e de qualitat melhora.

Un renfortiment de cooperacions pel biais d'una federacion interregionala es esperada per aquestas, ambe lo sosten de las Institucions.

Objectius :

- Augmentar la capacitat dels mèdias de produire e difusar de programas e articles en lenga occitana,
- Augmentar la visibilitat de las ràdios e dels mèdias en Miègjorn-Pirenèus e mai largament en Occitània,
- Desvolopar d'emissions d'actualitat, culturalas o autras en lenga occitana,
- Augmentar la qualitat lingüistica e redaccionala de programas e produccions,
- Porgir la possibilitat a cada persona en Miègjorn-Pirenèus d'accedir a una programacion radiofonicas en lenga occitana,
- Sosténer la professionalisacion de las ràdios e mèdias d'expression occitana.

Mesura :

La Region s'esforçarà de desvolopar e estructurar las ràdios occitanofònes. La possibilitat qu'aquela mesura siá realisada pel finançament d'una plataforma associativa amassant las ràdios e mèdias produsent de programas e articles en occitan serà privilegiada.

2.2 Mesa en plaça d'un portau internet dedicat a la lenga e a la cultura occitanas.

a) Mesa en plaça d'un portau internet intitucionau interregionau dedicat a la lenga e a la cultura occitanas.

Diagnostic :

La visibilitat de la lenga e de la cultura occitanas sus internet que poderé estar aumentada hèra peu foncionament d'un siti « portau » dedicat a la lenga e a la cultura occitanas. Aqueste portau, portat per las Institucions, que permetereá ua visibilitat creishuda de l'ensemble de las accions ligadas a la lenga e a la cultura, particularament tà tot çò qui pertòca los publics non-familiarizats per aqueras accions (publics internacionaus, cercaires, toristas, navèths-arribants Mieijorn-Pirenencs o mei generaument occitans desirant se'n saber mei ...) Aqueste portau representaré, en mei deus sons contenguts pròpris, l'entrada de l'ensemble deus sitis professionaus dedicats a la lenga e a la cultura occitanas, ligams dab sitis de las collectivitats territoriaus e deus servicis de l'Estat associats, e aquò entà totas las regions occitanas.

Tà d'aquò, que cau qu'aqueste portau e sia un utís interregionau multi-lenga.

La Region Langadòc-Rosselhon que'n hascò ua mesura fara deus son plan de politica lingüistica e culturau.

Objectius :

- Aumentar la visibilitat de l'occitan sus la telaranha
- Recensar e indexar los sitis professionaus màgers dedicats a la lenga e a la cultura occitanas.
- Ahortir la visibilitat de las granas politicas regionaus e interregionaus de cap tà l'occitan.

Mesura :

La Region que poderà participar au foncionament d'un portau interregionau occitan.

Las missions essenciaus d'aqueth siti que pòden estar :

- Informar (actualitats, agenda) ,
- Suplir ligams de cap tà utís (revirada, logitèca diccionari, recerca...ec.) e d'autres sitis ressorça,
- Hicar a disposicion contengut (fototèca, podcasts, fichas documentàrias, atlàs),
- Valorizar las accions miadas a favor deu desvolopament de la lenga hens tots los maines (rubrica « còp de projector » per exemple)

2.3 Creacion d'un supòrt audiovisual dedicat a la lenga e a la cultura occitanas amb lo prètzfait de la creacion d'una television inter/euroregionala

a) Estudi de factibilitat d'una television occitana inter/euro regionala sus Internèt e puèi numerica hertziana.

Diagnostic :

Apareis que la mesura correspondent a aquel punt es una etapa, necite, mas temporari, de la creacion d'una television difusadas sus las ondas hertzianas o sul cable.

La Region Aquitània s'es posicionada coma cap de tièra d'aquela accion interregionala, a la quala poirán participar d'autres Regions e collectivitats territorialas atal coma l'Estat.

Objectiu:

- Determinar la factibilitat d'un canal audio-visual Internèt puèi numeric-hertzian d'expression occitana.

Mesura :

La Region poirà participar a la realizacion d'un estudi de factibilitat d'una television occitana inter/euro regionala. S'agís d'un estudi de factibilitat tecnica d'una oèb tv que seriá comandada en 2008. Una segonda enquèsta ulteriora pertocariá l'estudi de factibilitat d'una television numerica-hertziana inter e euroregionala. S'apiejariá en particular sus las resultas obtengudas per la oèbtele interregionala.

Aquelas doas enquèstas deurián prene en compte l'evolucio institucionala recenta de l'occitan en Catalonha e en Espanha. (cf. supra)

b) Creation d'un organisme de produccion audiovisuala en lenga occitana

Diagnostic :

Las dificultats de la creation audiovisuala occitanas son degudas a dos factors :

- la pauretat dels mejans de difusion (a la quala las mesuras 2.3.a)c) ensajan de remediar)
- l'abséncia d'estructura de creacion qu'alimenta regularament los supòrts ja existents (sus internèt coma sus las ondas hertzianas).

Lo desenvolopament de canals de difusions audiovisuals per l'occitan necessita d'en primièr que siá realisada una accion sus la produccion audiovisuala.

Abans aquò, la multiplicacion de canals deguda a l'arribada del numeric hertzian en França fa que de programas d'expression occitana trobaràn plan mai aisidament qu'avants de mejans de difusion. En mai, l'oficialisacion recenta de l'occitan en Catalonha poirá desembocar sus un besonh important de difusion de programas en lenga occitana.

Objectius :

- Augmentar significativament la quantitat e la qualitat de programas audiovisuals en lenga e cultura occitanas,
- Respondre a la demanda creissenta de canals audiovisuals novèls de difusion de programas (coma oèb-TV).

Mesura :

La Region qu'estudiarà, en partenariat dab las autas collectivitats interessadas, la factibilitat deu missionament organisme de produccion audiovisuau en lenga occitana. Aqueth organisme que tribalharà a la produccion numerosa d'emissions de cap purmèr tà la television oèb occitana (mesura 2.3 c) mès tanben tà canaus qui voleràn difusar aqueras emissions (dab condicion). Que realizarà entregistrament de concèrtes, de pèças de teatre (ajuda a la difusion deus artistas professionaus), documentaris, ficcions, cors d'occitan... Que realizarà notablament lo doblatge o la crecion d'au mensh ua seria destinada aus adolescents.

c) Creacion d'ua TV oèb interregionau occitana

Diagnostic :

L'occitan ne beneficia pas de cadena de television dedicada sus las ondas hertzianas, suu cable, ni tampauc sus la TNT.

Segon lo rapòrt deu cabinet Agriate suus enjòcs de la lenga e de la cultura occitanas hens la relacions interregionaus, l'auhèrta audiovisuaua « regulara » en occitan qu'ei prauba a despieit de « la grana libertat de despenjada hens lo quasèrn de cargas de de França 3 Sud impausada peu CSA ». Lo rapòrt que seguís : « l'occitan qu'ei la sola lenga europenca qui, dab un tau nivèu de locutors, ne possedish pas nat canau de television consacrat ».

Que cau enfin notar qu'au nivèu de l'afichatge, de la promocion e de la valorizacion de la cultura, la television ei un deus supòrts accessibles peu mei gran nombre, veseder per poblacions estrangèras ; qu'ei un vector d'afichatge hèra « eficaç ». Aquera television oèb interregionau que seré ua purmèra camada de cap tà ua television numerica hertziana, projècte potenciaument realizable a tèrmi mejan pr'amor de l'oficializacion recenta de l'occitan en Catalonha¹.

Segon l'Agéncia Regionau tau Desvolopament de la Societat de l'Informacion en Mieijorn-Pirenèus (ARDESI), la proporcion de larèrs conectats a la telaranha haut-debit en Mieijorn-Pirenèus qu'èra de 34 % en 2006 (contra 16 % en 2004 e 5 % en 2002).

Lo rapòrt de la comission mèdia de l'Amassada mesa en plaça peu Conselh Regionau d'Aquitània que precisa ua TV oèb « auheriré ua purmèra vedrina a produccions audiovisuaus occitanofònas qui n'an pas au temps d'ara nat mercat naturau. (...) Qu'arresponeré a ua espèra vertadèra, d'un public occitanofòne tanvau com d'un public qui, shens estar occitanofòne, recèrca testimoniatges sus la preséncia e las realitats contemporanèas de la lenga occitana e desira iniciar's a aquera lenga ». Que poderé tanben segon l'Amassada d'Aquitània, « jogar un ròtle de sosteng pedagogic a las diferentas fòrmas d'aprentissatge e d'ensenhament de la lenga occitana (immersiu, opcional, iniciacion, cors deu ser...) »

Per Mieijorn-Pirenèus, lo comitat de ligason « lenga e cultura occitanas » que soslinhè tanben l'importància estrategica d'aqueth projècte e la soa factibilitat a tèrmi cort. Aquò que constituish ua mesura navèra hòrta deu present esquèma.

---

1 L'occitan qu'ei desempuish lo mes d'agost de 2006 lenga co-oficiau de Catalonha e lenga constitucional espanhòla. Las disposicions ratificadas per Espanha hens la Carta Europenca de las lengas regionaus e minoritàrias pervèsen la creacion d'au mensh un canau de television e de ràdio publics entà cada lenga constitucional suu lor territòri on son co-oficiaus .

Objectius :

- Augmentar la visibilitat de produccions audiovisualas occitanas,
- Permetre una difusion larga de las produccions occitanas,
- Participar a l'informacion dels estatjants Miègjorn-Pirenèus e dels autres Occitans,
- Augmentar la visibilitat de l'Occitània, tanplan d'un punt de vista internacional,
- Ajudar a crear un canal numeric-hertzian.

Mesura :

La Region, en foncion de las resultas de l'enquèsta prealablament citada e en partenariat ambe d'autres Regions, collectivitats territorias e servicis de l'Estat tocats per la lenga e la cultura occitanas, considerarà la possibilitat de participar a la creacion e al foncionament d'una OÈB television occitana interregionala. Aquela accion se farà en ligam ambe l'accion precedenta de mission d'una societat de produccion audiovisuala. La Region Aquitània poirá èsser lo cap de tièra de la creacion de la oèbTV.

2.4 Desvolopament de la premsa escrita d'expression occitana

Diagnostic :

L'estructuracion de la premsa escrita en occitan que teng a la bona formacion deus jornalistas qui i tribalhan (cf. 1.3.c) e a la creacion de supòrts solides de difusion (cf. 2.1 e 2.3). Totun, lo son desvolopament que teng a la soa capacitat de tocar un public lo mei expandit qui's posca.

Mès, aquera capacita qu'ei mei mauaisida d'obténguer tà un jornau escrit que non pas tà ua estacion de ràdio o un canau de television.

De mei, la premsa occitana ne beneficia pas de sosteng interregionau entà la soa difusion mentre que lo son trabalh pertòca totas las regions d'Occitània.

Tòcas :

- Contribuir a la campanhas d'informacion – sensibilizacion a la lenga e a la cultura occitanas,
- Perméter ua comprehension mèlher deus enjòcs de l'occitan,
- Suscitar lo talent d'aprénguer de léger e d'escriure,
- Ajudar los organismes de premsa d'expression occitana.

Mesura :

La Region que perpausarà a cada collectivitat associada d'engatjar's de difusar la premsa occitana hens los organes devath la soa competéncia (bibliotècas departamentaus, MJC, centre de lésers...) e de mandar articles a la premsa occitana entà alimentar los sons diaris.

Que perpausarà tot parièr d'engatjar's de difusar reclamas sus aqueths mèdias d'expression occitana.

2.5 Desenvolopament de la preséncia de l'occitan sul siti Internet de la Region.

Diagnostic :

Lo siti Internèt de la Region es una aisina importanta pel desenvolopament de la lenga e de la cultura occitanas. Pòt èsser lo supòrt d'un fum d'accions desenvolopadas endacòm mai dins l'esquèma present.

Objectius :

- Contribuir a las campanhas d'informacion – sensibilizacion a la lenga e a la cultura occitanas,
- Augmentar la visibilitat de la politica regionala cap a l'occitan,
- Far del siti Internèt de la Region un supòrt de la politica regionala de desenvolopament de l'occitan.

Mesuras :

La Region desenvoloparà la preséncia de l'occitan sus son siti Internet del biais que seguís :

- l'augmentacion del nombre d'articles e modules bilingües francés- occitan (e multilingües) sus son siti, que tractaràn pas sonca de tèmas relatius a l'occitan.
- La mesa en plaça de modules bilingües (e multilingües) que concerniscan d'accions menadas per la Region, atal coma : de modules de telecargar per aprener l'occitan per Internèt, de mapas dinamicas (mapas dels corses per adultes, dels establiments escolaris que s'i balha un ensenhament de l'occitan o en occitan, dels centres culturals occitans de proximitat en Miègjorn-Pirenèus....) etc...

III. SOCIALIZACION DE LA LENGUA

3.1 Campanha promocionala d'informacion e de sensibilizacion a la lenga e a la cultura occitanas.

L'objècte d'aqueste punt consistís en una tièra de mesuras destinadas a organisar progressivament una sensibilizacion generalisada dels Mièg-Pirenencs a la lenga e a la cultura occitanas e a sos enjòcs. Aquesta mesura es fundamentala per completar e sosténer l'accion d'informacion- sensibilizacion talas coma son definidas pel convencionament Estat/Collectivitats sus l'ensenhament de l'occitan (accions 1.1) e l'ensemble de las orientacions puntadas al capitol II : politica mediatica.

Campanha de comunicacion multi-format

Diagnostic :

S'agís, ambe aquesta mesura de refortir en particular la personalitat de la Region Miègjorn-Pirenèus, d'incitar los Mièg-Pirenencs e totes las personas de passatge dins la Region a conéisser e a s'interessar a la lenga e a la cultura occitanas e a sos enjòcs.

Lo desenvolopament de diversas aisinas de comunicacion es necessari, en particular los qu'emplegan las tecnologies novèlas.

Objectius :

- Sensibilizar l'ensemble dels Mièg-Pirenencs a la lenga e a la cultura occitanas e a sos enjòcs,
- Refortir l'imatge occitana singulara e dobèrta de Miègjorn-Pirenèus,
- Incitar los Mièg-Pirenencs e d'autres personas de passatge dins la Region a s'interessar a la lenga e a la cultura occitanas,
- Augmentar l'atraït cultural del territòri.

Mesura :

La Region cercarà ambe sas accions a acompanhar e desenvolopar de campanhas d'informacion-sensibilizacion multilinguas sus l'occitan e Occitània. Aquestas campanhas de comunicacion poiràn èsser multiplas per çò dels formats.

L'ensem dels organismes de torisme ligats a la Region seràn sollicitats per tal que participen a aquesta campanha.

3.2 Iniciativas institucionaus de socializacion de la lenga

a) Sensibilizacion deu personau de la Region e deus elegits

Diagnostic :

Ua de las tòcas deu present esquèma estant de hicar en plaça progressivament las condicions d'ua sensibilizacion generalizada deus Mieijorn-Pirenencs a la lenga e a la cultura occitanas e a sons enjòcs, la Region Mieijorn-Pirenèus que muisharà l'exemple en tot aplicar aquera accion a comptar de 2008 a l'ensemble deus sons personaus.

Objectius :

- Contribuir a l'informacion – sensibilizacion deus personaus de la Region a la lenga e a la cultura occitanas,
- Har vàser la Region un exemple hens aqueth maine.

Mesura :

Ua sensibilizacion generalizada a la lenga e a la cultura occitanas que serà organizada entà l'ensemble deus agents de la Region Mieijorn-Pirenèus a comptar de 2008.

b) Incit a l'utilizacion de la lenga occitana peus organismes subvencionats o associats deu Conselh Regionau

Diagnostic :

La socializacion de la lenga ne pòt pas estar lo sol hèit d'ua institucion : cau que sia transversau se vòu poder tocar lo public e los sectors los mei largs qui's posca.

Objectius :

- Muishar la volontat regionau de cap tà l'occitan e la diversitat culturau a l'ensemble deus associats,
- Incitar aqueths d'interessar's a la question de l'occitan, de la diversitat culturau e deu multiligüisme.

Mesura :

Los organismes subvencionats o associats a la Region, notablament hens l'encastre de la politica publica partenariau de promocion de l'occitan, que's vederàn perpausats de promòver peu miei de las lors accions, lo bilingüisme francés-occitan.

c) Incit e ajuda a la mesa en plaça d'ua comunicacion bilingua deus associats e organizacions subvencionadas entà la lenga e cultura occitanas.

Diagnostic :

La socializacion de la lenga qu'ei ligada a l'espandida deu son espaci de difusion. Un alargament d'aqueste que poderé estar perpausat per la Region.

Objectius :

- -Augmentar la visibilitat de la lenga occitana dins la societat.
- Far de l'occitan tanben una lenga de comunicacion per las accions ajudadas per la Region al titol de la lenga e de la cultura occitanas,
- Religar mai promocion de la lenga e promocion de la cultura,
- Far de las estructuras ajudadas al titol de la lenga e de la cultura occitanas los precursors en matèria d'utilisacion de l'occitan e del multilingüisme.

Mesura :

Per tal d'augmentar la visibilitat de l'occitan dins la societat e de servir d'exemple, las accions subvencionadas al titol de la lenga e de la cultura occitanas deuràn valorar e utilizar l'occitan d'un biais vesedor e en bona proporcion, en particular pels sitis Internèt e los documents cap al public bèl (revistas, agendàs, tractes, afichas...).

d) Desenvolopament d'un servici public per l'occitan sus l'ensem del territòri Miègjorn-Pirenenc : los « Centres culturals occitans de proximitat en Miègjorn-Pirenèus” .

Diagnostic :

Fòrça associacions en Miègjorn-Pirenèus òbran localament a la promocion de la lenga e de la cultura occitanas. An permés, sovent amb l'ajuda de la Region, d'assegurar un servici public de proximitat per l'occitan. D'unas d'aquestas estructuras poirián èsser interessadas per, en mai de lor quita activitat, èsser lo prodèl local de las politics publicas bèlas per l'occitan. Poirián tanben èsser interessadas per una professionalizacion per tal d'èsser un motor local de desenvolopament de l'occitan.

Objectiu :

- Implantar progressivament sul territòri de Miègjorn-Pirenèus de luòcs de socializacion minimala de la lenga e de promocion de la cultura occitana,
- Permetre progressivament a tot Miègjornpirenencs d'accedir, al ras de son domicili, a un luòc que i poirà trapar una activitat minimala a l'entorn de la lenga e de la cultura occitanas (per exemple, libres, activitats culturals, corses de lenga, accés Internèt, pòste informatic...).
- Augmentar la visibilitat e l'eficacitat a un nivèl local de las politics publicas bèlas de promocion de l'occitan,
- Valorizar la lenga e la cultura occitanas a través de politics publicas de proximitat,
- Utilisar l'occitan per valorizar e dinamizar los territòris,

- Crear de luòcs relèvas capables de promòure los produïts culturals occitans totis supòrts mesclats (libres, CD,DVD, CD ròm, logicials...)

Mesura :

La Region, en collaboracion ambe las autras collectivitats territorias de Miègjorn-Pirenèus, participarà a l'implantacion de Centres culturals occitans de proximitat en Miègjorn-Pirenèus. Aquesta implantacion poirà èsser menada dins l'encastre dels projèctes culturals dels territòris Miègjornpirenencs (Paises, comunautats d'aglomeracion, Pargues naturals regionals). Los Centres culturals occitans de proximitat en Miègjorn-Pirenèus cercaràn a s'inscriure dins una politica territoriala de valorizacion del País (o pargue natural regional o comunautat d'aglomeracion), mas tanben dins una politica regionala de valorizacion de la lenga e de la cultura occitanas (que poderan atau estar lo supòrt de manifestacions regionaus...)

La labellizacion « Centre Cultural Occitan de Proximitat en Miègjorn-Pirenèus » que's harà segon un quasèrn de las cargas de definir amassa dab l'ensemble de las estructuras interessadas per l'agís.

Aqueths centres que poirèn notablamant estar :

- associacions en hialat
- associacions independentas
- associacions platafòrma
- autas estructuras de l'activitat culturau.

e) Favorizar la lenga e la cultura occitanas hens las iniciativas publicas e privadas

Diagnostic :

Hèra organismes publics o privats que s'apoderan la personalitat occitana de la region entà valorizar lors produïts o la lor activitat. Aqueras referéncias a l'occitan o a Occitània que's hèn notablamant per la causida de noms « occitans » entà tau o tau produït o organisme. Mès que hè hrèita adara ua politica d'incit e d'acompanhament d'aqueras iniciativas qui, en tot estant mei numerosas e mei apregondidas, poirèn estar un marcader mei hòrt de la personalitat de la nòsta region e atau poirèn ahortir l'atractivitat e lo dinamisme deu nòste territòri.

Au cors de l'annada 2007, ua experimentacion qu'estó miada en Miègjorn-Pirenèus dab l'ajuda de la Regions pertocant la creacion d'un labèu sus aqueth tèma. Aquò qu'estó hèit en tot inspirar's deus labèus « Bai Euskarari » en Bascoat e « Ya dar Brezhoneg » en Bretanha e qui muishèn resultas de las positivas.

Tòcas :

Incitar e perpausar a las empresas e autes organismes de valorizar e d'utilizar l'occitan, Apitar ua basa de dadas publica de las empresas e organismes qui valorizan e/o utilizan l'occitan

Mesura :

Lo Conselh Regionau que sostenguerà la mesa en plaça e la difusion deu labèu qui arresponderà aus objectius definits precedentament en Mieijorn-Pirenèus e s'ei possible en Occitània peu miei d'un partenariat interregionau.

Lo labèu que presentaré uns nivèus correspondents a diferents lindaus de valorizacion de la lenga e de la cultura.

3.3 Redreçament de la transmission naturala de la lenga

La question de la transmission de la lenga es un tèma central de la problematica de la lenga e de la cultura occitanas a la quala avèm sabut respondre parcialament per l'ensenhament, la creacion artistica o la vida associativa. Pr'aquò, la transmission naturala (familiara, professionala, « sociala ») es arribada a un nivèl talament flac que sufis pas per manténer lo nombre de locutors necessari a un renovament natural de la lenga (30% d'una classa de temps segon l'UNESCO). Çaquela, la transmission naturala permetriá de ganhar lèu-lèu de locutors novèls per un investiment associatiu e institucional proporcionalament mai flac que lo necessari per d'autres accions de transmission de la lenga.

a) Establiments de talhièrs sus la transmission de la lenga occitana

Diagnostic :

Existís pas per ara de luòcs de debats e d'escambis sus la transmission familiara e naturala. Pr'aquò, fòrça cases existisson, que la lenga es estada transmesa d'una faïçon conscienta e motivada per un o los dos parents, e mai pels grands o la familha pròcha. Çò mai, de cases de mai en mai nombroses existisson ont son los dròlles escolarizats dins una escòla bilingüa (publica o associativa), que incitan los parents a s'interessar, puèi a aprener la lenga occitana.

De debats e escambis sus aqueste tèma pòrián èsser aisidament organizats per tal de melhor far conéisser e comprene los enjòcs de la transmission naturala de la lenga. Pòrián permetre de mostrar que la transmission naturala de la lenga es pas un cas isolat de parents motivats, mas qu'al sens contra, es fòrça mai accessible que çò que pareis a primièra vista, subretot si òm inclutz la nocion de « transmission de l'enveja ».

Objectius :

- Refortir la presa de consciéncia que la transmission naturala de la lenga es accessible,
- Conéisser melhor los apòrts e los enjòcs del multilingüisme.

Mesuras :

La Region, per son accion, favorizarà la mesa en plaça de talhièrs pedagogics dedicats a la transmission de la lenga occitana.

Aquestes talhièrs s'adreçaràn a totes e puntaràn mai particularament :

- los parents
- los grands
- los joves futurs parents

A aquestes talhièrs pòrián intervenir, per exemple :

- de personas qu'an beneficiat d'una transmission naturala
- de personas qu'an transmes la lenga naturalament
- un/de sociolingüistes
- de pedagògs
- de professors

Aquestes talhièrs pòdon prene mantunas formas segon lo public, segon lo luòc e lo mòde d'ensenhament.

b) Creacion de supòrts de comunicacion suus enjòcs de la lenga e de la cultura occitanas e de la soa transmission naturau, dedicada a la grana difusion

Diagnostic :

Un nombre important de pairs o de grans-pairs que son potenciaument en capacitat de transmèter la lenga occitana o au mensh que desiran transmèter l'enveja de l'aprènguer. Entà acompanhar aqueras familhas, que sembra necessari de crear supòrts aisidament difusables suu tèma, entà rassegar se cau e encoratjar aquera enveja de transmèter. De hèit, lo redesvolopament de la lenga occitana que passa màgerment per la soa transmission naturau (familhau, professionau, sociau o aute) a la quau cau educar lo gran public qui n'a pas mei aqueth reflèx. Aqueths supòrts qu'abondaràn tanben l'ensenhament, hens las escòlas bilinguas notablament (immersivas o a paritat).

Tòcas :

- Ahortir la presa de consciéncia de l'importància de la transmission naturau de la lenga
- Muishar qu'aquera transmission ei accessibla, comprés entaus pair o gran-pairs qui ne parlan pas occitan.
- Conéisher mèlher los apòrts e los enjòcs deu bilingüisme

Mesura :

La Region que finançarà la creacion de supòrts de comunicacion suus enjòcs de la lenga occitana e la soa transmission naturau (en tot daubrir tanben suu mitan escolari). La composicion d'aqueths supòrts que pòt estar :

- intervencion de sociolingüista(s) tractant deu bilingüisme doriu
- reportatge hens ua escòla bilingua
- reportatge hens familhas bi/plurilinguas
- reportatge hens familhas monolinguas occitanas
- entrevista de pairs qui an tramés la lenga /deus quaus un conjunt sol a transmés la lenga
- reportatge hens un mitan professionau on la lenga occitana s'utiliza
- entrevista de dròlles qui an viscut lo bi/plurilingüisme occitan - lenga X
- etc...

A la debuta, que calerà ciblar entà la soa distribucion deus lòcs e deus publics estrategics (las maternitats, las ninoèras, las escòlas mairaus...)

Los sons contenguts que seràn tanben en accés liure sus Internèt (podcast).

c) Creacion de mestior favorizant la transmission naturau de la lenga

Diagnostic :

A l'ora d'ara n'i a pas vertadèrament de mestior adaptat favorizant la transmission doriva de l'occitan e acompanyant las familhas hens aqueth caminament.

Objectiu :

- Sosténguer materiaument e quitament provocar la transmissio naturau de la lenga.

Mesura :

La Region Miègjorn-Pirenèus poirà participar a l'elaboracion de material destinat a favorizar la transmission de la lenga e de la cultura occitanas als mainatges entre 0 e 3 ans.

Aquò concernirà :

- de doblatge de produccions audiòvisualas (en DVD e pòdcast) e dessenhats animats
- de libres per l'edat pus mendre
- de joguinas que parlan occitan...
- etc...

d) Campanhas de promocion de la transmission naturala

Diagnostic :

Pas cap de campanha que concernisca la transmission familiara existís a l'ora d'ara. Un afichatge de la volontat regionala dins aqueste domeni poiriá incitar los operators de l'occitan a enregar de campanhas de promocion sus l'ensemble de la region e quitament al delà.

Objectius :

- Refortir la presa de consciéncia que la transmission naturala de la lenga es accessible
- Conéisser melhor los apòrts e los enjòcs del multilingüisme

Mesura :

La region Miègjorn-Pirenèus participarà a l'organizacion d'una campanha de comunicacion sus la transmission naturala de la lenga. Poirà per exemple prene la forma :

- d'una campanha de pegasolets, de camisons, d'afichas, ec ambe d'eslogans incitatius (mena « Parlatz-me occitan », Ensenhatz-me l'occitan » « Cantatz-me l'occitan »...)
- de collòquis sul bilingüisme precòç (en ligason ambe l'ensenhament bilingüe precòç)

e) Facilitar la dobertura de grépias bilingüas o immersivas

Diagnòstic :

Lo constat per las grépias bilingüas en Miègjorn-Pirenèus es triple :

- N'i a pas cap dins la region
- La classa d'edat de 0 a 3 ans es un periòde clau per l'acquisicion de la lenga e l'installacion del bilingüisme
- Pòdon interessar potencialament l'ensemble dels Miègjornpirenencs, en particular las familhas non-occitanofònas que s'interessan al multilingüisme.

Objectiu :

- Afavorir la dobertura de grépias immersivas en Miègjorn-Pirenèus

Mesura :

La Region convidarà l'ensemble dels partenaris concernits (comunas, Despartaments, CAF) a soscar sus aquesta question e a considerar d'experimentacions.

3.4 Valorizacion de l'occitan entaus preadolescents

a) Revirada e comanda de romans, BDs, novèlas, revistas, destinadas aus cicles 3 e aus preadolescents.

Diagnostic :

Los preadolescents ne dispausan pas guaireben d'obratges en lenga occitana qui'us sian dedicats. Que i a un vuèit editoriau que cau comolar entà contunhar d'interessar aquera classa d'edat a la lenga e a la cultura occitanas.

Objectius :

- Ahortir la presa de consciéncia de l'occitan en çò deus adolescents
- Crear eisinas adaptadas aus adolescents occitanofònes

Mesura :

La Region Mieijorn-Pirenèus que favorizarà l'edicion, la distribucion e la promocion d'obratges entaus preadolescents (reviradas o adaptacions).

b) Serias audiovisuaus (cf accion 2.3)

3.5 valorizacion economica de la lenga e de la cultura occitanas

a) valorizacion e difusion de l'emplec « occitan » (agència d'emplecs)

Diagnostic :

Longtemps dominats per lo domeni de l'ensenhament (escòlas, collègis, licèus, universitats), los mestièrs que necessitan de competéncias lingüisticas e/o culturalas en occitan son de mai en mai nombroses e diversificats. Aquesta evolucion, sensibla dempuèi un pauquet mens d'un desenat d'annadas, tindrà probablament a se refortir, pr'amor que uèi un cèrt nombre de collectivitats elaboran de plans de desvolopament de la lenga e de la cultura occitanas. S'agís en particular, en mai dels mestièrs de l'ensenhament, de mestièrs ligats a l'accion culturala (collectivitats, associacions), a l'informacion (mediàs), a l'ensenhament als adultes, a las arts vivas.

D'autra part, lo nombre de personas sul mercat del trabalh qu'an la competéncia en occitan e que coneisson las oportunitats professionalas que dobrís lo mestritge de l'occitan s'avera uèi largament insufisent al rapòrt de la demanda de personas qualificadas dins aqueste domeni.

Objectius :

Permetre una visibilitat melhora de las ofèrtas d'emplecs ligats a la lenga e a la cultura occitanas,

Facilitar lo recrutament de personas competentas per aquesta mena de mestièr,

Establir de donadas objectivas sul mercat del trabalh a l'entorn de la lenga e de la cultura occitanas,

Augmentar lo nombre de candidats als pòstes e a las filièras de formacion ligats a la lenga e a la cultura occitanas.

Mesura :

Lo Conselh regional entamenarà una soscadissa sus aquesta question amb l'ensem dels partenaris concernits per desembocar sus un plan d'accion en 2009.

b) Valorizacion e difusion de la competéncia occitana (paginas jaunas)

Diagnostic :

Los operators dins lo domeni de la lenga e de la cultura occitanas o qu'utilisan la lenga e la cultura occitanas son fòrça variats e nombroses. Pr'aquò, per la màger part d'entre elis, lor reconeissença es un fait local o relativament limitat dins l'espandi.

Lo desvolopament de la lenga e de la cultura occitanas farà sonqu'accentuar los besonhs d'interconnexions entre totes aquestes operators. Un recensament de totes las competéncias dins lo domeni de la lenga e de la cultura occitanas s'avera indispensable per tal que cada persona en quista d'un servici o d'una competéncia pòsca trobar rapidament e aisidament l'estructura o l'enterlocutor desirat.

Objectius :

Permetre una visibilitat melhora de las competéncias ligadas a la lenga e a la cultura occitanas

Ensenhar dins una basa de donadas publica l'ensemble dels operators qu'an de competéncias ligadas a la lenga e a la cultura occitanas o en lenga e cultura occitanas

- Dispausar de dadas objectivas suu monde economic e culturau ligat a la lenga e a la cultura occitanas

Mesura :

La Region que sostenguerà la mesa en plaça d'un servici de « paginas jaunas » o « servici de competéncia » dedicat a las competéncias ligadas au manteniment e au desvolopament de la lenga e de la cultura occitanas.

Aqueth servici de la competéncia « paginas jaunas » que prenguerà la fòrma d'ua basa de dadas accessibla a tots e a gratis sus Internet. Que serà per cas l'objècte d'ua parucion annau sus papièr qui poderà estar mesa en venta.

Entà estar mei pròishe deu terrenh, que cau dispausar de relais departamentaus o locaux sus l'ensemble deu territòri regionau e interregionau.

3.6 Creacion d'intineraris gastronomic, botanic, arqueologic, e de torisme bilingüe francés-occitan

Diagnostic :

Un torisme en cerca de mai d'autenticitat, en particular suls aspèctes culturals, se desenvolopa en Miègjorn-Pirenèus.

Pr'aquò, cap d'operator s'es pas posicionat fins aquí sus un desenvolopament toristic centrat suls aspèctes lingüistics, culturals, gastronomic e istorics d'Occitània.

Objectius :

- Potencialisar lo torisme a l'entorn del patrimòni lingüistic e, mai largament, la personalitat de Miègjorn-Pirenèus, en conformitat amb las disposicions previstas per l'Esquèma regional del torisme,
- Melhorar la visibilitat de la lenga, de la cultura, de l'istòria... occitanas non solament cap a de publics del defòra, mas tanben cap als Miègjornpirenencs.

Mesura :

Lo Conselh Regional, en ligason amb lo Comitè regional del Torisme, velharà a incitar e subvencionar los projèctes virats cap a la valorizacion, en termes de torisme, de la personalitat de la region Miègjorn-Pirenèus. La factabilitat de la creacion de centres de vacanças bilingües e immersius serà tanben estudiada. Los ligams istorics ligant Occitània als autres païses europèus, miègtèrranencs o autres, seràn considerats coma una mai-valuda. Una informacion dels operators de torisme serà organizada pel CRT.

3.7 Mesa en plaça d'ua senhaletica bilingua francés-occitan en Mieijorn-Pirenèus

Diagnostic :

Ua senhaletica bilingua qu'ei un marcader hèra important de la personalitat d'ua region. Las experiéncias miadas notablament en Bascoat e Bretanha que muishan resultas de las positivas entà la sensibilizacion deus estatjants e de las personas de passatge (deus quaus los toristas).

Objectius :

- Aumentar la visibilitat de la lenga occitana en Mieijorn-Pirenèus,
- Suscitar l'interés deus Mieijorn-Pirenencs e deu monde exterior en Mieijorn-Pirenèus,
- Interessar lo monde au multilingüisme.

Mesura :

La Region qu'estudiarà las possibilitats de hicar en plaça progressivament ua senhaletica bilingua francés-occitan (visuau e auditiva) entà las bastidas devath la soa competéncia :

- Ostau de Region e annèx tanvau los sétis deus organismes associats : Comitau Regionau deu Torisme, Centre Regionau de las Letras... (prioritat a l'edifici de la Zac deus Menusèrs puish tota bastida navèra qui aparteng a la Region, et generalizacion progressiva enta las bastidas ancianas),
- licèus (cf. convencionament sus l'ensenhament),
- estacions,
- Trins Exprès Regionaus,
- autopistas (placas d'entrada suu territòri regionau) etc.

Lo medish caminament que serà demandat a las estructuras convencionadas au títol de la lenga e de la cultura occitanas qui déven eras tanben favorizar la preséncia escriuta e sonòra de la lenga occitana.

Hens l'encastre de la politica publica navèra partenariou de valorizacion de l'occitan, la Region que convidarà tanben las autas collectivitats e l'Estat a aqueth caminament de valorizacion de l'occitan.

**IV REFORTIMENT DE LA CULTURA OCCITANA, DE LA CREACION E
DE LA DIFUSION ARTISTICAS**

4.1 Encoratjar la creacion d'òbras literàrias en occitan e estructurar la lor difusion

a) organizacion de legidas publicas

Diagnostic :

Los librèrs especializats hens la venta deu líber occitan que hèn arremercar de çò que la dificultat de vénder los obratges en occitan (o las lors reviradas), e mei particularament la literatura (aqueth constat ne pertoca pas los obratges pedagogics), qu'ei devut a la manca de reclama. Que cau tanben notar que las legidas en occitan hens l'encastre deu Maraton deus Mots (session de 2007) que coneishèn un reclam inatendut au quau los librèrs dejà citats eston sensibles. Ua valorizacion deu líber peu biais de legidas publicas que permetereé evidentament d'aumentar la difusion deus líbers.

Tòcas :

- Assegurar ua visibilitat miéllher de la lenga occitana literària,
- Aumentar l'interèt de cap tà l'escriut occitan.

Mesura :

La Region que participarà au finançament de legidas publicas en occitan. Aquera ajuda regionau que tenguerà compte de :

- la qualitat literària deus tèxtes,
- la bona reparticion geografica de las legidas,
- la bona reparticion temporau de las legidas,
- Los lòcs qui arcuelheràn aquera manifestacions seràn :
- los centres culturaus occitans de proximitat en Mieijorn-Pirenèus,
- los hestenaus e jornadas de l'escriture (jornadas deu líber...),
- etc.

b) organizacion d'un eveniment en Mieijorn-Pirenèus a l'entorn deu líber e de las lengas de l'euroregion en Mieijorn-Pirenèus

Diagnostic :

Un eveniment beròi a l'entorn deu líber occitan associant las autas lengas de l'Euroregion que permetereé ua visibilitat miéllher de l'escriut occitan. De mei, aquò que favorizaré las confrontacions literàrias entre diferentas lengas sòrs.

Tòca :

- Perméter ua visibilitat miéllher de l'escriut occitan,
- Perméter ua confrontacion literària entre las lengas de l'Euroregion,
- Participar d'aumentar la visibilitat de l'Euroregion en Mieijorn-Pirenèus.

Mesura :

La Region qu'estudiarà dab lo Centre Regionau de las Letras, la soa participacion a l'organizacion d'un eveniment suu líber e las lengas de l'euroregion. Aqueth eveniment que desvoloparà un punt de vista singular suu líber a partir d'un punt de vista occitan. En particular, la comunicacion a l'entorn e durant aqueth eveniment que serà hens un encastre resolvudament bilingüe.

4.2 Ajuda a la creacion e a la difusion d'espectacles vius e de produïts collaterals.

a) Creacion d'una plataforma interregionala de sosten a la creacion e a la difusion de l'espectacle viu d'expression occitana

Diagnostic :

Dempuèi qualques annadas, s'assistís a una « interregionalisacion » de la creacion e de la difusion artistica d'expression occitana que convendriá de potencialisar.

Objectius :

- Sosténer la produccion artistica d'expression occitana,
- Sosténer la difusion, en particular de faïçon interregionala e en defòra d'Occitània,
- Contribuir a la formacion artistica e a la sensibilizacion a las expressions artisticas occitanas,
- Constituir un centre de ressorças artisticas.

Mesura :

La Region Miègjorn-Pirenèus participarà a la mesa en plaça e al foncionament d'una plataforma interregionala de promocion dels artistas d'expression occitana. Los objectius d'aquesta plataforma essent los que seguisson :

- Contribuir a la professionalisacion de la filiera occitana « espectacles vius »,
- Afavorir l'emergéncia de creacions artisticas contemporanèas d'expression occitana, prioritarament interregionalas,
- Consolidar lo malhum de difusaires « occitans »,
- Desenvolopar la difusion de la creacion occitana dins los malhums « classics » de l'espectacle viu,
- Far fonccionar un centre de ressorças de l'art d'expression occitana.

b) Sosten regional a la creacion, a la difusion e a l'acompanhament dels artistas

Diagnostic :

La musica, lo cant, mas tanben lo conte e lo teatre de carrièra son de vectors fòrts de la popularisacion de la lenga e de la cultura occitanas dempuèi las primièras annadas de son reviscòl contemporanèu.

La Region Miègjorn-Pirenèus, pel biais de son intervencion al titol de la lenga e de la cultura occitanas, a dempuèi longtemps favorizat la produccion e la difusion artistica d'expression occitana, que coneis un novelum segur dempuèi qualques annadas. Aquò passa per l'ajuda als festenals, l'ajuda a la creacion, l'ajuda a la difusion.

Çò mai, uèi, mantunas agéncias o organismes professionals artisticas d'Occitània volontan de s'associar per tal d'acompanhar, promòure e difusar los artistas d'expression occitana.

Tòcas :

- Acompanyar e desvolopar professionalment artistas emergents
- Mesa en plaça d'utís e de mejans necessaris tà la difusion e la promocion deus artistas d'expression occitana,
- Aumentar la qualitat de la creacion artistica,
- Aumentar la difusion.

Mesura :

La Region que tornarà definir los sons critèris d'ajuda a la creacion e a la difusion en 2008, entà potencializar la produccion artistica d'expression occitana.

La Region que poderà tanben sosténguer, per la soa accion, l'acompanhament artistic e professionau deus artistas d'expression occitana, notablament peu biaish d'agéncias o d'organismes artistics professionaus amassats en coordinacion.

c) organizacion de visionatges d'artistas d'expression occitana.

Diagnostic :

Los artistas occitans e los organisators de hestenaus que constatan ua tròp flaca comunicacion entre los creators d'expression occitana e los circuítis ordinaris de difusion artistica pr'amor màgerment d'ua ignorància d'aquestes au dret de l'activitat artistica occitana. Aquò que causa ua sosprogramacion deus artistas d'expression occitana lavetz que la qualitat de la lor produccion ei plan sovent equivalenta a la deus artistas d'expression francesa.

Tòca :

- Mielhorar la difusion deus artistas d'expression occitana

Mesura :

La Region que favorizarà, per la soa accion, l'organizacion d'un visionatge annau en Miejoir-Pirenèus d'artistas d'expression occitana .

4.3 creacion d'una òbra critica de las òbras occitanas

Diagnostic :

Una de las dificultats màgers que s'i truca la creacion artistica occitana, en mai de l'abséncia de relèva mediatica per sa difusion, es que depend del tot del pòl de validacion artistic parisenc, per lo qual la lenga e la cultura d'Òc son encara estrangieras. Pr'aquò, se pòt perfèitament concebre, e es quicòm de desirar, de far subrondar en Occitània, a la maniera de Catalonha, del País Valencià, Madrid, etc... de pòles autonòmes de validacion artistics, capables de dialogar, de par a par, ambe las grandas capitalas culturals europeas. Dins aquesta amira, l'emergéncia en Occitània d'una revista interregionala critica argumentada e dobèrta sus l'internacional pareis indispensable pel desvolopament de la creacion artistica e literària d'expression occitana.

Per « revista », cal comprene un trabalh dinamic de constitucion d'un discors critic sus la creacion occitana que s'inscriu dins la coneissença e la consideracion dels corrents internacionals màgers. Los supòrts de difusion d'aquesta critica utilizaràn totes los mejans de la nòstra epòca : siti Internèt, television oèb o altra, parucion papièr e difusion de dorsiers tematics.

Objectius :

- Afavorir en Miègjorn-Pirenèus l'emergéncia d'un pòl de validacion artistic dobèrt sus l'internacional,
- Participar a melhorar la qualitat de las prestacions artísticas d'expression occitana,
- Afavorir l'emergéncia en Miègjorn-Pirenèus de corrents artistics singulars.

Mesura :

La Region favorisarà per son accion la creacion, lo foncionament e la difusion d'una revista de critica artistica e literària en occitan e d'autres lengas.

Per aténher la dobertura que i preten, la revista, via lo malhum dels diferents operators, collaborarà ambe de critics estrangiers que seràn convidats a publicar regularament dins aquesta revista.

4.4 Organizacion d'eveniments a l'entorn de la lenga e de la cultura occitanas en Mieijorn-Pirenèus.

Diagnostic :

Los collòquis, hestenaus e manifestacions culturaus occitans que son un marcader important de la personalitat culturau de nòsta region. Qu'interessan un nombre tostemps mei numerós de monde com ne pòt testimoniar los grans hestenaus e los eveniments organizats per mantuas associacions culturaus.

Entà ahortir e desvolopar la personalitat de la Region, la comprehension deus enjòcs ligats a l'occitan e a las practicas culturaus en Mieijorn-Pirenèus, la Region que contunharà d'aumentar los sons esfòrc de cap tà l'organizacion de collòquis, de hestenaus d'expression occitana e autas manifestacions culturaus.

Objectius :

- Ahortir la personalitat de Mieijorn-Pirenèus,
- Mielhorar la visibilitat de la lenga e de la cultura occitanas,
- Crear ligam social per la lenga e la cultura occitanas,
- Ahortir l'usatge social de la lenga occitana,
- Provocar discutidas e soscadissas suus enjòcs de l'occitan e deu multilingüisme.

Mesura :

La Region Mieijorn-Pirenèus que participarà au finançament de collòquis, hestenaus e manifestacions culturaus occitans. Especiaument, en dehòra deus hestenaus, la Region favorizarà l'emergéncia e lo desvolopament deus projèctes ligats a :

- L'ingenheria folclorica (bèstias totemicas, carnavaus...),
- Eveniments interregionaus de la lenga,
- Eveniments esportius e culturaus,
- Etc.

Que s'avisarà tanben que sian regularament organizats en Mieijorn-Pirenèus collòquis suus enjòcs de l'occitan e deu multilingüisme, notablament a l'Ostau de Region, aus quaus seràn convidats lo gran public e personalitats : elegits, representants de l'Estat, Instituts, responsables d'entrepresas e d'associacions...

V. RECERCA LINGÜISTICA E CULTURALA

5.1 Recèrca sus la lenga e normalizacion de las granas fòrmas d'occitan

a) Constitucion d'un institut de normalizacion de la lenga occitana (« Acadèmia »)

Diagnostic :

Entà que l'occitan posca estar portat per las tecnologias navèras (arreviraires automatics, correctors ortografics, desvolopament de logiciaus en occitan...) e tà evitar grafias « fantasiosas », que cau normalizar d'un biais oficiau las granas fòrmas de l'occitan. Las collectivitats territoriaus deven estar a l'iniciativa d'aquera accion, qui permeterà tanben de definir ua lenga de qualitat (au nivèu fonologic tanvau au nivèu lexicau o sintaxic).

Tòcas :

- Definir e assegurar ua qualitat lingüistica a las granas variants de la lenga occitana (particularament gasconas e lengadocianas) a l'orau com a l'escrit,
- Establir estandards de qualitat, notablament tà l'ensenhament de la lenga,
- Inscríver la lenga occitana hens la modernitat (trabalhs seus neologismes),
- Promòver las practicas graficas coherentas,
- Contribuir a hauçar l'imatge de l'occitan hens la societat.

Mesura :

La Region que convidarà las autas collectivitats territoriaus d'Occitània d'estudiar las possibilitats de la creacion d'un institut de normalizacion de l'occitan.

Aqueth institut que's poderé compausar de la faïçon seguenta :

- un collègi d'especialistas nomats per las Institucions associadas e dividit en duas seccions :
- ua comission scientifica compausada de lingüistas e de sociolingüistas representant las Institucions associadas.
- ua comission tecnica, compausada deus servicis tecnicos de las Institucions
- un secretariat permanent
- ua jurada d'utilizators deus quaus l'avis seré preponderant.

Qu'incombré a aqueth institut d'establir, hens l'òrdi de las prioritats :

- los diferents critèris de qualitat pertocant la fonologia de las granas variants de la lenga occitana.
- los diferents critèris de qualitat pertocant la sintaxi de las granas variants de la lenga occitana
- los diferents critèris de qualitat pertocant lo vocabulari de las granas variants de la lenga occitana.

b) Trabalhs sus un reviraire automatic lenga X- occitan.

Diagnostic :

Fàcia al creis dels besonhs de revirada correnta (sitis Internèt, mèdias, comandas d'entrepresas...), l'iniciativa es estada presa en 2006-2007 pel Govèrn catalan e lo Conselh general d'Aran de metre al punt dos reviraire automatics :

- un catalan-occitan
- un castelhan-occitan

Cal remarcar que lo Govèrn catalan financèt solet aquestas òbras. L'alargament d'aqueste projècte a d'autres lengas (reviraire automatic occitan-francés, e, puèi, occitan-anglés, occitan-alemand...) sembla necessari per tal de permetre una utilizacion mai larga en Miègjorn-Pirenèus.

Objectiu :

- Permetre de respondre lèu fait als besonhs creissants en reviradas.
- Mermar lo còst de las traduccions.

Mesura :

Dins la seguida de las òbras enregadas pel Govèrn catalan e lo Conselh general d'Aran, en ligason ambe los Conselhs regionals d'Occitània, la Region convidarà las autres collectivitats concernidas e l'Estat a perseguir las òbras, per tal de dotar l'occitan d'un reviraire automatic occitan-lenga X (autre que lo catalan e l'espanhòl, en prioritat lo francés).

5.2 Plan de collectatge a l'escala regionau, numerizacion de las dadas recuelhidas

Estructuracion deu collectatge deu patrimòni immateriau de Mieijorn-Pirenèus

Diagnostic :

Las operacions de collectatge deus racondes oraus e de las òbras escriutas en occitan que son miadas en territòri occitan desempuish bèth temps a. Hens aquera tempsada, operators especializats hens lo collectatge qu'an aquesit un saber-har ; mès n'an pas dispausat totun deu personau necessari entà cobrir lo territòri occitan sancèr e atau ua part de non pas negligir deu patrimòni immateriau occitan qu'ei miaçat de desaparéisher a tèrmi cort. De mei, dinc ara, pas nat inventari complet deu patrimòni immateriau collectat entà tot çò qui pertoca la lenga e la cultura occitanas n'estó miat.

Que caleré hèr arremercar que, de l'avís deus pedagògas, los documents audios e audiovisuau collectats que son un mestior de purmèra man entà la fabricacion de dequé pedagogic diversificat e de bona qualitat.

Aqueste mestior qu'ei au cap deu compte ua dotz de las mai preciosas de la creacion artistica.

Tòcas :

- Potencializar e racionalizar la coneishença e lo desenvolopament deu patrimòni immateriau occitan,
- Contribuir a editar mestior pedagogic de bona qualitat.

Mesura :

La Region que favorizarà, en associacion dab les collectivitats, ua estructuracion e un recensament deus diferents collectatges en tot contunhar d'ajudar las accions de collectatge suu son territòri.

Que's tracta, hens l'encastre de la mission d'inventari devoluda a la Region, de :

- establir ua cartografia regionau precisa deus territòris collectats,
- inventariar tots los collectatges identificats e se's pòsca deus amassar,
- organizar lèu la collecta de las poblacions deus territòris non enqüèra cobèrts,
- numerizar tot lo mestior collectat.

5.3 Avaloracion de la toponimia occitana dins l'espandi de Miègjorn-Pirenèus

Aqueste punt serà definit en seguida del collòqui sus la toponimia organisat fin de 2007 e debuta de 2008 pel CROM e l'IEO en partenariat ambe la Region Miègjorn-Pirenèus e lo Conselh General de Gèrs. Serà l'objècte d'un acte adicional adoptat per la Region.

5.4 : Evaluacion de la politica regionau :

Entà contribuir au dispositiu d'evaluacion de la politica regionau e territorial de valorizacion de l'occitan, ua enquèsta sociolingüistica serà miada tanlèu la debuta de l'annada 2008, e serà l'objècte d'ua avalorada en 2010 e serà eventuaument renovelada en 2013, dab resèrva de las conclusions de l'evaluacion precitada.

Aqueras enquèstas que portaràn seus aspèctes lingüistics e culturaus tanvau sus la percepcion deus enjòcs, los imatges que l'occitan e Occitània pòden portar, (torisme, economia, cultura...), la visibilitat de la politica regionau e la de las estructuras ajudadas per la Region (especialment las estructuras reconegudas com « pòles federadors e estructurants »).

Las autas collectivitats territoriaus d'Occitània e l'Estat que seràn convidats de participar a aquera accion.